

Nõukogude ümberwalimised on uufe ees.

Wida peab talupoegade esitaja külanõukogus tegema.

K ä s u k i r i

Veningradi kubermangus walitawatele walla ja küla täidesaatwa komitee liikmetele.

Meie N. N. küla talupojad, kogu kogudes N. N. küla nõukogu walimiseks, tutwunedes ja läbiarutades aruannet meie nõukogu tööst teatame:

1. Ule aasta jellest tagasi kaotafid fogu maailma töölistel ja talupojad oma suure juhi, õpetaja ja sõbra — Wladimir Iljitsch Lenini. Kõige rohkem tundis seda hoopu nõukogude Wabariitide Liit. Kuid töölistel ja talupojad koondusid, pidafid wastu, ei paendunud ja läffid kindlal sammul edasi. Ei ole Leninit, hoiame kõwemini kinni leninistlikust parteist, ehitame wastupidawalt ja kindlustame meie sisset tööliste ja talupoegade nõukogude liitu.

Meie täjeme oma saadikutele: mitte ühtki sammu tagasi leninismi asjast. Kindla koguna Lenini lipu alla, Lenini parteiga.

2. Nõukogude wõim ei ole suutnud mitte ainult wõita lugemata töd waenlasti kõi-
fidel wäerindadel, kuid kindlustas fogu maailma ees meie wõitu, sundides oma kindluslega kõi fobanlikke walitusi meie töölist-talupoegade riiti tunnistama. Rahwuswahelised liitafid wõtjad ja panufid tahtsid meie riiti tõmmata isariwõlgade ja fobanluse pärisorjuse filmusesse. Toetades oma wõitmata punase sõjawaie pääle ja olles täiesti kindel toetus pääle fogu töörahwa poolt, ei taganenud nõukogu wõim mitte sammugi Oktoobrirewolutsiooni wõitubest ja sundis kõi oma waenlasti nõukogude Liidu rahwaste jõudu ja kindlust tunnistama.

Meie tahtmine: endiselt juhtida kindlat rahuarwastuse poliitikat, mitte lubades meie isefeiwuse ja wabaduse rittumist Euroopa ja Ameerika kapitalistide ja mõis-

nikkude poolt. Nõukogude Liidu tunnistamine peaaegu kõi fide Euroopa riitide kui ka Jaapani poolt, meie rahwuswahelise mõju igafilgne kaswamine ütleb meile: lähme ka edaspidi nii edasi.

3. Tunnistame, et nõukoguwõim, töölisteklass ja talupojad asufid wiimastel aastatel nii ruttu, oisustawalt ja edukalt meie tööstuse ja põllumajanduse tõstmisele waesufest ja lagunemiseft, nagu jellega walmis ei ole saanud weel ükski riit maailmas.

Teame, et tööstuslikkude saaduste puudust maal püüab töölisteklass oma tööwiljaluse igafilgse pingutusega tõsta. Lubame temale oma täielist abi meie waba-riigi majandusliku elu arendamises.

Oma saadikutele täjeme: mingisugust taganemist tööliste ja talupoegade Lenini liidust majandusliku ülesehituse alal. Seame täiesti forda tööstuse ilma kapitalistideta, põllumajanduse ilma mõisnikkudeta.

4. Terwitades hindade alanemist wabariit-tehase kaupade päält, mida saawutand meie töölist-talupoegade walitus, täjeme meie oma saadikuid waljult selle järele wotwada, et see linnakaup maal mitte kolmekordse hinna eest ei saats müüdüd. Teame, et talupoegade majapidamine kaugele ei lähe, kui taubandus, produktide oimmine ja müümine on erakaupmehe, spekulandi, liitafid wõtja kätes. Walla täidesaatwa komitee liikmed peawad igapidi aitama igafilgset kooperatsiooni arenemist.

Meie arwame samuti tarwiliseks paremini forraldada põllumajanduse freidiid asja.

5. Meie awaldame oma täit rahulomist fests ja kohaliku wõimu samunudele, mis sifitud nõukogude aparadi parandamisele maal.

Meist abinõudest peame meie eriti kasulikkudeks:

a) Walla ja küla täidesaatwate komiteede diguste laiendamine ja nende muutmise tõstfeks walla majanduslik-administratiwfeks juhiks.

b) Aruandmist oma tehtud tööst walla nõukogude ja täidesaatwate komiteede poolt.

d) Püüda saada küla nõukogu tööd nii, et see oleks alalifeks wõimu organiks foha pääl talupoja igapäewastes iartetes ja täidaks temale paljudes juhtumistes walla ajat.

Meie käjufiri: elustada, järele tõmmata, juhtida tööd nõukogudes, sifudes feda uue nõukogude küla igapäewaste nõuetega.

6. Käjeme meie poolt walitusfede: kindlalt minema pühtida ja ohjeldada ennast unustanud fulakaid, kui ka endiseid furnajaid, kes tööliste ta talupoegade asjale kahjulikud

7. Riidame hääts, et töölist-talupoegade wõim pani kindlale alusele meie nõukogude rahad. Terwitame, et ta saawutas riitlikku eelarwet ilma puudujäägita, waatamata kõi fide raskuste ja puuduste pääle. Goodame, et meie riigi edaspidifed edud lubawad jäet-järgult fergendada küla mafsukoormat, — jellest wäljaminees, et selle läbi ei kannataks meie majanduslik tegewus.

Tarwis piinlik fokuhooldmine riigi raha tarwitamises. Tarwis suurendada riitlikkude ja kohalike warandaste sifjetulekut ja mafsude digel ajal fokuhooldust Terwitame igapidi walla eelarwe eraldamist, mis wõimaldab nõukogude töd forraldamist talupoegade hulgas. Meie teeme walla täidesaatwale komiteele fokuhufeks, et ta fokuhooldikult walla summadega ümber käits, sifsejeades täpset aruandmist walla summade üle. Iga talupoeg peab teadma, mille pääle on fulutatud fokuhooldus nii mafsju kui ka teijed summad, kuidas täideti eelarwe ja kas raha fokuhooldikult tarwitati.

Käff saadikutele: oisustawalt cidata, et nõukogu rubla wõiks wõita fobanlikke miljonisi ja wiiks meid wälja tulewikule,

ilma orjastamata wäljamaa kapitaalil poolt.

8. Talupoegade põhitäsimus on põllumajanduse küsimus. Küla nõukogu ja walla täidesaatwate komitee peawad tarwilisele wõitma kõi abinõud põllumajanduse wiljaluse tõstmiseks, põllumajanduslikkude wormide parandamise teel, maaforraltuse parandamise tingimuste kõwendamise teel, eriti fchwadele elanikkudele. Walla täidesaatwate komitee peab palju enam kui seni hoo-
litjema agronomiliste teaduste laialilao-
tamise eest talupoegade hulgas. Kulwipind põllumajanduses ei ole weel 1917 aasta külwipinna joudnud. Meie ülesanne on warustada talupoegade hulkasid teadufega ja inifiatiwiga külwipiina laiendamiseks.

9. Teine ettepanek meie poolt walitusfede saadikutele on fchwade oluforia fergendamine. Küla ilmus kulak-priitewajõoja, kes rikaneb fchwade talupoegade arwel. Meie teeme küla nõukogule ja walla täidesaatwale komiteele fokuhufeks organifereida fchwafuid. Ühtf fchw majapidamine ei wõi läbi saada ilma inventaarita, ainult mitme farnaje majapidamise organifereimine wõimaldab ilma kulaku mõju alla fattumist oma majapidamist parandada. Tarwis organifereida põllumajanduslikke fowndusi, tarwilisele wõitma abinõusid ühifuste organifereimiseks, inventaari ostmiseks jne. Tarwis toetada küla fchwafite tööstuslikke ettelte. Kuid siin tuleb weel ja weel ferd pöörata tähelpanu fchwafite ja fchwafite talupoegade wabaduse pääle wastastiku abiandmise komiteede ümber fowndamiseks.

10. Weel meie käff, et külas feadufest finni peetaks. Eriwi on see tarwilik ainja põllumajandusliku mafsju fokuhoolduse juures. Päämine, et mafsju päälepanef digem oleks, nõukoguwõimu kõi fide dekreetide ja määruste põhjal. Fchwafid majapidamised, punasewäelaste peretonnad — neil on terve rida fergendusi. Tarwis on, et walla täidesaatwate komiteed ja mafsjuagendid täpset kõi fide ettefjutustest finni peafid ja omawolifelt midagi juure ei lijats ja üldse omawoli ei tarwitaks. Samuti tuleb rewolutsioonilist fchwafust fawende fochta tarwitada, kes wõib mafssta, kuid ei mafsja, kurihufikult mafsjust fochwalehooldmise fufhes.

Inimene tähtja ametiga.

Pierre Hamp'i julustuste kogust «Inimesed».
Tõlkinud W. R.

Monsieur Prosper-Paul Maches, tuntud kirjanik, läks kell kolm päewal külla monsieur Karl-Albert Georgesle, teatri kriitikerile, kes wõttis teda wastu elawal rõõmul:

«Tere tulemast, Prosper-Paul! Kui õnnelik olen mina sinul käff surudes».

Tema hoidis Prosper-Pauli käff oma pihkude wahel, nagu lahaks seda soendada, ja naeratas temale armsalt wastu, pöörates omi musti silmi, waimustud olles, et need teda nägid ja awades laialt suud liikuwate puhtaksafud huultega, milledega tema selgelt ja kõlawalt wäljendas oma terwitust.

Monsieur Prosper-Paul Maches, samuti puhtaksafud lõual, kuid seda paar päewa warem, näitas kumardades oma päälui paljast ülemist osa. Kõrwade kõrgusel sünnitasid tema juuksed midagi pärja taolist, kuna nende pikad otsad mäarisid tema kuue kaelust. Kõik teadsid tema rikkust ja imestasid tema enese eest hoolekandmise puudust, mis wõttis tema näo wärwilt igasuguse wärskuse. Püssikuke poos, mida tema wõttis omale tugitoolile laskudes, andis tunnistust tema selgroo wäsimusest. Tema andus ainult ühele liikumisele — kirjanduslikule liikumisele, mis luuakse harilikult istuwate inimeste poolt. Närwiliselt ühte põlwe teisele tõstes, wõttis tema esiteks parema jala pahemasse kätte, siis aga, asju ümber mõeldes, pani pahema jala pahemasse kätte.

Kortsud, mis ilmusid Karl-Albert Georgesle näole terwitawast naeratusest, kadusid, selle eest ehtisid aga uued kortsud tema waljut otsaesist. Tema löi käegä oma ees olewale käsikirjale ja ütles:

«Mina lugesin selle läbi. Millise kauni töö andsite teie meile! Mina olin liigutud kuni hinge põhjani. See isa, kes kartis, et tema meheksaanud poeg külgehakkawaid haigusi wõib saada, käskis pojalt ühendusse astuda emaga, — ja see ema, kelle suurepärase terwis andis noormehele tema jõu ja käitses tema puhtust! Kõik neli waatust on täis haawawat realismi... haawawat!... Ja kui kaunis on see wõitlus poja

wahel — kes on loom, egoist, kes otsib rahuldust ainult oma indiuiduumile — ja isa wahel, kes kaitseb fõugu!... — Mina ei tunne midagi sarnast kogu Prantsuse kirjanduses!...»

Ilmus teener, jäi sirgunult seisma awatud uksele ja ütles:

«Isand, teie küsisite tiserit, tema tuli».
«Tulgu sisse!» wastas elawalt monsieur Karl-Albert Georges.

Tema wõttis uuesti monsieur Prosper-Paul Maches käe, kes jättis naeratamise ja löi silmad maha oma saabaste pääle.

Wabandage mind, Prosper-Paul, kuid minul oli pahandusi. See raamaturiul tantsib. Kuulete: kolks... kolks... niipea kui mina seda puudutan. Aga mina ei saa ilma sellela fõotada!»

Näis nagu oleks tema tõsiselt kannatanud, tema pikad walged laialisirutud sõrmed surusid endid pihupesades ja tema tõstis ühe jala teise pääle.

Tisler ilmus uksele fõöriistade kastiga. Tema peatas waipa äärel, oodates, et lubatakse tupp astuda, mille toredus lõbustas tema elawat pilku. Tema mustades juukses tolknasid peened keerus hõowlilastud. Nähtawasti oli tema lõbus seltsimees; tundus, et tema naerab enesest, ja tema huuled omasid kuju, nagu hakkaks tema wilistama.

«Siia, minu sõber!» hüüdis monsieur Karl-Albert Georges. Tema haaras kinni wanku wast lauast oma läikiwate roosa küüniega ja närwilik wärin jooksis temal läbi kogu kehast.

«Wõib olla on põhjalaud wiltu wajunud,» ütles tiser, ehk laud on kummi tõmmanud. Mina waatan kohe järele.»

Tema pani oma kasli waipale ja wõttis säält wälja fõöriistad, mis samuti läikisid, kui monsieur Karl-Albert Georges küüned.

Monsieur Prosper-Paul Maches sügas omal kukalt, leidis säält kõõme tera, pigistas selle esimese sõrme ja paka wahele kui näputäie nuuskubakut, tõstes seda oma lühikese nägemisega silmade juure, ja hakkas seda waatlema lausa imestusega.

«Läheme minu kabinetti,» ütles monsieur Karl-Albert Georges.

Korjates kokku käsikirja lehti kirjutuslaualt, jatkas tema oma waimustuse awaldusi:

«Ja see imetaoline koht neljandas waatuses,

kus isa ahwardab needmisega oma sõnakuulmatut poega! Sää! on läbielamisi... läbielamisi...»

Tema rõhutas kohase omadussõna asemel, mida tema ei leidnud, sõna algust läbi ja karjus seda sarnaselt, nagu lööks tema kella, wisates silmad taewa poole ja surudes käed wastu rinda.

Monsieur Prosper-Paul Maches hoidis püsti fõustes oma istuwa poosi osalt alal, jalad ja selgroog olid seega paenunud.

«Kuid...» ütles monsieur Karl-Albert Georges, kui uks langes kinni tema külalise küürus selja taga, ja ei olnud enam midagi kuulda.

Tisler, kes seisis põlwili oma fõöriistade ees, walis nende hulgast hõowli, tõstis selle pahemalt poolt paremale, tõstis pikka püsti ja, käega raamatute pääle lüües, ütles teenerile:

«Need tulewad ära wõtta!»

«Noh, siis wõtke,» ütles monsieur Jean, istudes monsieur Prosper-Paul Machesi kohale. Tema puhastas oma küüsi ja näppis sõrmedel küünemusta maha oma müstalt kollaste joontega westilt.

«Mina olen tiser,» ütles tööline, «kuid wõin ka fõötada teerina. Minule maksetakse ju tunni wiisi.»

Tema wõttis ettewailikult kuus raamatut ja wiskas need kaugele waipale.

Monsieur Jean käänas kokku oma sulenoa. «Ah teid fõölisi! Ja milleks teid siia kutsutakse!... Raamatud, minu sõber ei ole puuhad, nendega käiakse ümber wiisakamalt. Neid peab korda pidades riuilult wõtma, et neid jälle korrata järele tagasi panna, — mõistate?... samas järjekorras.»

«Ei ole minu asi, olen tiser.»

Edaspidise seletuse andmise enese haawamiseks lugedes, hakkas teener ise riuilult raamatuid maha wõtma. Tööline waatas seda tükk aega päält ja ütles siis!

«Lubage, mina aitan teid. Küllap on teil tööd rohkesti. Hää on weel, et teie wahete pääl istuda wõite. Mis kellani fõötate teie õhtul?... Peremees on teil midugi suur siga?»

Je an wastas ainult oma puhtaksafud näo moonutusega, põgliku huulte kõwerdusega, ja kuna tema ei sõandanud awaldada nii madalast seisusest inimesele oma arwamist monsieur Karl-

Selle kõrval tuleb kõigi abinõusid tarvitajatele võtta võitluse kõvendamiseks kuritööde, huligaanuse, lohakuse, jamogonni, alkaematu vastu. Küla miilitsa ja kohutööliste valik peab kõige ettevaatlikum olema. Meie käsime ka oma saadikutele ja nõukogudele, et nad igapäevi aitaksid meie kirjaosajaid. Need aitavad kogu küla ühistondlusele kõrvaldada lohakust, kuritegevust, walskust ja pimedust.

11. Järgmiseks punktiks meie käsus on hää kaetäigu korraldus kütades, samuti ka teede ja postiuhenduse korraldus. Walla ja küla tähtsusega teed on veel korraldatud. Talupoegade majapidamine kannatab selle all: rutu kulub liitum ja liikumata inventaar. Uhendus linna ja maa vahel on raskendatud. Kaupade woe kulu suureneb ja kallineb kaup. Küla nõukogul ja walla täidesaatwal komiteel tuleb abinõud tarvitajatele võtta teede parandamiseks, nii walla eelarwe kulul, kui ka erilistest summadest ning organiseerida küla ühistondlust küla teede parandamiseks. Külas on porine, ei ole kraawe, uulitsaid mõõda on raske liikuda. Küla nõukogu, kui walitud wõim, peab äratama talupoegade isetegewust küla terwiohoidliku seisutorra parandamiseks.

12. Meie jaaditud peawad tähelepanu pöörama ka arstiteaduse edendamise päale külas. Tarwis on, et kõik maal olewad arstimise ajutused ja arstimise ringkonnad saaks wõetud täidesaatwate komiteede eelarwesse ja kindlustatud saaks, et see, mis tuleb külla, jääb sinna ja seda ei tarwitataks mitte teiste wäljaminekute päale. Meie käsime samuti paranda jaoskondade arstimise ajutusi, kui wõimalik lastemajasid, eriti töö ajal.

13. Nüüd meie kultuurilistest nõueteist rahwahariduse edendamiseks. Tarwis kõwendada kultuur-haridusliku tööd kõigis siltides. Tarwis abinõud koolide aineline seisutorra kindlustamiseks, nende parandamiseks, sisehaldamiseks, lütaainetega, õpeabinõudega ja kõige tarwilisemaga warustamiseks. Samuti teame meie, et ainult kirjaoskaja küla wõib edulalt edendada oma põllumajandusliku walmistust. Waat, mille päraft meie oma walijatele eriti alla kriipjutame: — kõik, mis teie jõus ja wõimalustes — tarwitage wõitlusiks pimedusega, rumalusega, kirjaoskamatuslega.

Toetage tema suure töös küla kooliope-tajat.

14. Nõuame oma walitustelt: kõige päält ja üle kõige kindl. töölise ja talupoegade liidu koitumatusi, mille pääl tugeneb meie nõukogude maa.

Wenemaa kommunistliku (enomi.) partei Leningradi kubermangu komitee.

Leningradi kubermangu töölise, talupoegade ja punasewäelaste jaadikute nõukogu täidesaatew komitee

Nõukogude maalt.

Kindlad hinnad piirituse jookide päale.

Silmas pidades, et erakaupmehed riigi piirituse müügi juures hinda tõstavad, otsustas Riigi piirituse juhatus määrata kindlaks hinnad piirituse jookide päale, mis suurema tanguisega.

Katlate ehitamine Leningradis.

Pää metallwalitus selgitab wälja küsituse wõimalustest 35 kraadilise õhurutuwusega katlate ehitamiseks Leningradis. Katlad kawatsetakse ehitada laewa- ja masinatrusti tehastes.

Õhimese rippuwa raudtee katset S. N. W. Liidus.

Sila jõudis Moskwa komisjon, kes sõidab Wologdasse õhimese Difanski süsteemilise üherööpalise raudtee järeleproovimiseks. Proegusel ajal töötab liinil ligi 20 wagunit. Iga wagunitese juures töötab üks talupoja hobune, kes weab koorma raskust ligi 300 punda samal ajal kui harilikult suudab talupoja hobune wedada ainult 30-40 pundani. Komisjoni järeleproovimisel ja läbi sõidul wedas üks hobune kahte wagunitest korraga (üle 500 punda). Järeleproovimine andis häid tagajärgi. Lähematel päewadel sõidab tee ülesleidja Difanski Moskwa, kus arutatakse tema süsteemilise rippuwa teede ehitamise küsimust.

Naisterahwad kwalifitseeritud töödele.

Jefaterinoslawiit teatatakse, et fm. Lenininimelises tehases on kwalifitseeritud töödele ülewiidud 11 töölisnaisi. Naistööliste 8. märtsiks kawatsetakse weel ülewii 25 töölisnaisi. Ühelajal sellega hafatasse ka teistes tehastes naistööliste kwalifitseeritud töödele ülewii.

15 miljoni punda rauamulda wäljamaale.

Nikolajewski kaubafadamale on tehtud ülesandeks läbilasta 8 kuu jooksul 15 miljoni punda margants- ja rauamulda, mida wäljameetasse wälja maale.

Küla töödele.

Kõik Kaluga kubermangu täidesaatew komitee liikmed sõitsid wälja küla nõukogude aparaadi järelewaatamiseks. Kubermangu komitee mobiliseeris otsekohele küla tööde kahets kuuks 14 wäsitawat tegelast.

Tsaarilossid — talupoegade suwtustkohtadeks.

Liwaadias awatakse endises tsaarilossis talupoegadele kurort 300 woodiga.

Abi wiljalkalduse raioonidele.

Reffkoha seletuse järele wabastatakse Leningradi kubermangus weepuutuse läbi kannatada saanud kohad plaanifindlast maksust. Need kreisid kubermangus, mis on paremas seisutoras, peawad abiandma weepuutuse läbi kannatada saanud Wolhowski ja Leningradi kreisidele, mis on loetud wiljalkalduse alusteks.

Rahwamajandus.

Nõukogude traktorite walmistamine.

Brianski waguni ehitamise tehases ehitatakse suurt traktorite walmistamise töökoda. Töökoda warustatakse wäljamaalt tellitawate unite tööpinidtega ja tehniliste sisseabedega.

Brianski tehase töowiljatuse traktorite walmistamises tõuseb kuni 2,000 traktori päale aastaks. Üldse on traktorite walmistamiseks asfigneeritud 700 tuhat rubla.

Külanõukogude ümberwalimised

Walimised Kingisjewa kreisis.

Leningradi kubermangus, Kingisjewa kreisis algasid külanõukogude ümberwalimised. Walimistele ilmufid mitte wähem kui pool talupoegadest, kellel on hääledigus. Külanõukogude koosseisu on walitud umbes 30% talunaisterahwaid. Riisjama waliti naisterahwaid rewisjoni-komisjonidesse.

Lodeinopoli walimised.

Lodeinopoli kreisis wõttis walimise hoogtõõft oia üle 41% talurahwast. Walimisi peeti 53 walimisekoosolekul. Waliti 230 külanõukogude liiget, kelledest 36 kommunisti ja 37 naisterahwast.

Kubermangu täidesaatew komitee orgosafond saab teateid kubermangu kōikidest kreisidest külanõukogude ümberwalimiste kohta. Talumeeste päämises kõjukirjaks oma saadikutele: „Mitte jammugi kõrwale Lenini töõft.“ Kõjukirjas kõneldakse tarwidusest tösta nõukogudes töõd, sūdudes teda uue nõukogudeküla kaswawate nõuetega. Külanõukogud ja walla täidesaatew komiteed peawad wõtma kõsle kõi abinõud majanduse walmistawate jõudude tõstmiseks, üleminekuks paremate põllumajanduse wormide juure, walmistuse ja maaforraiduse töõde parandamiseks. Kõjukirja lõpus kõneldakse: „Nõuame oma walitud isikutel kõige enne ja esimeseks jenda oma ette kõõliste ja talupoegade sībeme kindlustamise, mille najal praegu seisabki meie nõukogude maa.“

Walimiste tagajärjed Luuga kreisis.

77 walimise koosolekul waliti külanõukogudesse 290 inimest. Reffkimselt wõtab walimistest oia 41% talupoegi. 290 walitud külanõukogu liikmest on 29 kommunisti ja 42 naisterahwast.

Walimised Riiewi kubermangus.

Riiewi teatatakse, et külanõukogude ümberwalimised on Riiewi ümbruses käies hoos. Reffkohaft on jaadetud selleks kogemustega parteilastel. Kohtadel loodi wõlkniffude poolt walimise komiteed, kes juba jõudnud kotta jenda isikute nimetirjad, kes walimiste õigusteta. Rende arw on hulga wõiksem kui eelmistel walimistel. Terwerida wõikseid külasid tõõft üles küsimuse, luua nende külaades nõukogud.

Albert Georgese kohta, siis hoidis tema seda enesele.

«Noh,» ütles tiser, «peremehed on kõik ühesugused. Ainult tõsine häda ajab meid nende juure... Teie oma on see, kes istus siin teie koha pääl?»

Tema näitas tugitooli, kus istus monsieur Prosper-Paul Maches.

Monsieur Jean kehitas õlgu ja hakkas weel enam põlgama inimest, kes ei oskanud eraldada külalist majaperemehest.

«Ah, siis see teine,» ütles tiser... «See, läbielamistega!»

Tema ütles sama rõhuga läbi — ja wõttis monsieur Karl-Albert Georgese poosi.

Töö jõudis pikka edasi. Teener ja tiser andsid raamatuid üksteisele kätte; monsieur Jean wõttis püsti seistes neid üksikult riulilt, aga tiser, kes istus türklase moodi, pani neid waipale. Tema küsis:

«Aga mis amet on teie peremehel?»

Monsieur Jean alandas ennast wastuse andmiseni:

«Teaatri arwustaja.»

«Aga mis amet see on?»

Tiser pidi ise selle küsimuse päale wastama:

«No jah, tähendab — tema on näitleja! Wõib olla tunneb teie peremees minu tuttawat: tema mängib wäülemat Saint-Martini wärawatel. Saab selle eest kolmkümmend sout.»

Teener kehitas uuesti õlgu. Tööline wihastas selle üle.

«Mina aitan teid, et olete liiga wäsinud, aga teie ei taha kõneldagi minuga. Mina küsin wiisakalt. Seletage.»

«Teaatri arwustaja, minu sõber, käib teatrites, waatab näitemänge ja ütleb siis, kas need temale meeldiwad ehk mitte.»

Tööline surus käed kiltgede wastu ja naeris. Siis küsis sõbralikult toonil:

«Teie ei ole wist kunagi wastu lõugu saanud?... Noh, on teil aga pääl!»

«Teie olete siin selleks, et töötada!» ütles teener.

Tema põlgliku suu pahem nurk tõusis kuni ninasõõrmeni. Uhe käega ulatas tema töölisele raamatu, teise käe nimelissõrmega tegi aga märgi, et see raamatu wõtaks.

«Kergemalt, wennas, kergemalt!» ütles tiser.

«Teil ei ole siin ometi Biribi?». Puhka ja tööta!... Mina ei taha ennast äritada! Wõib ju ka wahepääl puhata ja naerda. Wõi pilkate teie mind! On aga amet — teatris käia! Kes seda usub?»

Monsieur Jean pööris temale selja, ja sõrmega pooleldi tühjendatud riulilt puudutades, ütles:

«Saate nüüd juba parandada!»

«Tisleri töös ei tarwitse mind õpetada. Mina töötasin Saint-Antoine linnaosas, mille tõltu mind ka hüütakse Bastilieks. Aga minu nimi on — Martin, Jules Martin.»

Waikides tõstsid nemad maha wiimased raamatud. Siin tõusis tööline püsti, katsus omakord riulilt ja waatles seda hoolikult.

«Mis? Kas on palju tööd!» küsis teener. Palun ärge aga prahti maha ajage.»

«Töö lõpetan siin ruttu. Ja ei aja mitte ainult laastu teie waipale. Aga kui teie nii uhke olete ja minule ütelda ei taha, mis ametit teie peremees peab, siis minge siit eemale. Minul on tarwis weidi hõoweldada.»

Tema wõttis laua, surus selle põlwedega põrandat wastu ja wõttis wälja oma lootlaua.

Monsieur Jean seletas kiiresti:

«Tõendan teile, et minu peremehe tegewus seisab selles: tema läheb teatrisse ja awaldab oma arwamist näitemängu üle... Siin on tema wiimane arwustus!»

Tema löi ajalehe lahti ja luges:

«Sarnast suurepäralist tööd luues, nagu «Wõidurõõmus naine», astus monsieur Matulue ilma kahtlemata kuulsuse teele. Prawoo, Matulue! Selles imewääriliselt kirjutatud kolmandas waatuses, kus kiredel pääosas, mis kõrgema astmeni wiidud, mitte wähe takistab kirjandusliku wormi teostamist, awaldab kirjanik oma paremaid wõimisi kui dramaturg...»

«Mina,» ütles monsieur Jean, «ei ole monsieuriga täiesti ühel nõul «Wõidurõõmsa naise» kolmanda waatuse asjas. Muidugi, see on ju tähelepanemisewäärne töö, aga siiski...»

«Ja temale makstakse selle eest?» küsis Martin. «Makstakse selle eest, et tema teatris käib?»

«Jah. Monsieur teenib õige palju raha!»

Tõsi küll, monsieur Jean suurendas oma peremehe seisukorda sissetulekute suhtes, —

*) Prantsuse sunnitöölise wangimaja Aafrikas.

selle eest oli aga mõju seda täielisem. Martin kudrutas kurguhäälikul meelepahast ja põlgusest.

«Noh, on aga amet!» ütles tema. «Noh, on aga amet!»

Tema pööras parandatud laua nii, et selle kõik neli nurka liitusid tugewasti aluse külge ja korjas omad tööriistad kokku.

«Lõpetasite?» küsis monsieur Jean.

Uskmatuses katsus tema riulilt kõigutada, kuid see ei liikunud.

«Tunnete oma asja!» ütles tema.

Martin kiitles:

«Mina töötasin Saint-Antoini linnaosas. Ja siin olen mina ka küllalt töötanud!»

Tema pühkis räpase nimelissõrmega omal higi otsa eest.

Samal ajal saatis monsieur Karl-Albert Georges oma külalise monseur Prosper-Paul Machesi wälja, kuid peatas, et järele katsuda mööda minnes, kas riul ei kõigu enam.

Tundes, et see liikumata seisab, ohkas tema kergendult:

«Hää, minu sõber!» ütles tema Martinile, «wäga... wäga hää!» ja jalkas oma külalise saatmist muutunud näol.

Martin tuges end raamatu kapi najale, wõttis kättega pusade juurest kinni ja rappus pöörasest naerust, näidates oma tugewate hammastega suure suu sügawust.

«Kuna teie jätate oma hirwitamise,» ütles monsieur Jean, «ja panete raamatud omale kohale.»

Martin imestas selle ettepaneku üle nii, et muutus isegi tõsiseks.

Käed rinnale ristitades wastas tema:

«Noh, see on juba liig! Mina olen juba niigi kaks tundi teie juures aega raiskanud. Peremees ootab mind. Sest tiserisi ei ole teile ükski tarwis!»

Tema riputas oma tööriistade kasti rihmapidi õlale ja kordas naeru hoides, mis wäristas tema suu nurke:

«Noh, on aga amet!»

Tema läks, õhku täispuhutud põskil.

Monsieur Jean nägi läbi akna, kuidas tema uulitsale jõudes maha istus ja täiest kõrist naeris, mõlemate kättega silmi pühkides.

Loofungid

rahvuswaheliseks naistöliste päewaks, 8. märtsil.

1. Naistölistel ja talunaisterahwad, koondage oma read tihedamini Kommunistliku Internatsionaali ümber.
2. Naistölistel ja talunaised, kõik wõitlusele kommunismi eest — Lenini lipu alla.
3. Naistölistel ja talunaisterahwad — astuge W. K. P. ridadesse wõitluseks kogu ilma töolisteklassi wabastamiseks kapitaali ikke.
4. Kes on töörahwa poolt, see astugu W. K. Parteisse.
5. Linna ja maa naistölistel, kistuge wale ja filmatirja näokatted 2. Internatsionaali kodanluse agentidelt.
6. Maha äraandlik kollane 2. Internatsionaal.
7. Naistölistel maal ja linnas, kõik majanduslikule wäerinnale, kõik walmistama odawamini ja paremini, külma rohkem.
8. Sirp ja haamer — kindla wõidu sümbol.
9. Talunaisterahwas, — sinu parem sõber wõitluses kulakutega on — naistöline.
10. Naistöline, kui sina ei taha kaswatada oma lastest orje, siis õpi poliitkirjaoakust.
11. Naistöline, seisa walwel W. K. P., seisa walwel leninismi eest.
12. Naistöline linnas ja maal, mine kooperatiivi, tema aitab sind ehitada uut olu.
13. Naistölistel ja talunaised, organiseerige lastemajasid ja sõimi. Need on pandiks sinu orjusest wabanemisele.
14. Leekin terwitus — ärkawale naistölistele Jdas.
15. Naistölistel ja talunaised — rohkendage wabriku ja kiila kirja- jaatjate ridasid.
16. Naistöline ja talunaine, pea meeles Lenini juhtimõtteid.
17. 8. märts on kõige maade naistöliste ja talunaiste tulewa wabanemise püha.
18. Naistölistel ja talunaised, kindlustage töliste ja talupoegade liitu — see teeb S. N. W. Liitu wõitmataks.
19. Naistölistel, tõstke töowiljakust, kindlustage Nõukogude Liidu wõimu.
20. Täna saadame paremad, teadlikumad, südimad naistölistel ja talunaised W. K. P. ridadesse.
21. Töliste ja talupoegade raudse wastulöögiga wastame määtsewa kodanluse walge terrori wastu.
22. Meie punane abi — walge terrori ohwitele. Kõik wiimjani — Mopri ridadesse.
23. Proletaarne terwitus Kominternile — maailma revolutsiooni staabile.
24. Naistölistel ja talunaised! Pioneerid — on parem ausammast Leninile.
25. Leekin terwitus komnoorjoolastele ja pioneeridele.
26. Maha kirjaoskamatus.
27. Saadikute koosolekute laudu — Kommunistliku parteisse.
28. W. K. P. — on meie lipp. Leninism — meie programm.
29. Naistölistel ja talunaised, kaswatage omad lapsed Lenini juhtimõtetes.
30. Talunaine, paranda oma majapidamist, see on Lenini juhtimõte.
31. Talunaine, igal pool ja alati wõitle oma osawõtu eest ühiskondlikust tööst.
32. Talunaine — saadik, paljasta kulakut.
33. Talunaine, — õpi nõukogude seadusi ja kaitse oma õigusi.
34. Talunaine, wõitle samog onni wastu.
35. Talunaine, astu wastastiku abiaude komiteesse.
36. Talunaine, õpi kirjaoskust ja kutsu üles ka teisi.
37. Talunaine, saada oma lapsed kooli — see on sinu kohus.
38. Talunaine, ära jäta oma tütreid kooli jaatmata, see on kiritöö.

W. K. P. Leningradi kubkomi agit-osakond.

Järjekordsed ülesanded töös naiste hulgas.

(W. K. P. keffkomitee orgbüroo otjuse kohta).

Wiimane keffkomitee orgbüroo otjus töös naiste hulgas, pöörab partei komiteede tähelpanu selle päale, et sissewiiu partei komitee igapäewastesse küsimustesse — naistö töö küsimus. Kogu instruktorete koosseis, olgu see keffkomitee, oblasti, kubermangude ehk kreisi komiteede juures, kasutatakse ära töö juwendamiseks naistöliste ja talunaisterahwaste hulgas.

Kiisama kriipsutab keffkomitee otjus alla, et alamal seiswates naisosakondades puuduvad wastawa poliitilise ettevalmistusega juhtivad jõud, seepärast juhitakse tähelpanu, et tingimata on selle töö päale waja wäljaeraldada parteilistelt proowituid seltsilisi. Päale selle näeb orgbüroo tarwilikust walla naisorganisaatorissi kutsuda küllaringide sekretäreide nõupidamisele. Edasi näeb tarwilikust nende süstemaatilise täiendamise ja ettevalmistuse.

Arwesse wõttes naisaadikute koosolekute määratud tähtsust ja kaswu, orgbüroo loeb erakorraliselt tähtsaks naisaadikute koosolekute töö süstematiseerimise ja juwendamise. Iseäranis puutub see külla naisaadikute koosolekute kohta. Naistöliste osakonnad peawad pidama tihedat sidet endiste saadikute koosolekute koosseisuga, neid kasutades ühe kui teise ülesande läbiwiimiseks. On tarwis wõtta arwesse endistest saadikutest paremaid, nende edaspidiseks ümbertöötamiseks ja partei ridadesse tõmbamiseks.

Edasi näeb orgbüroo tarwilikust pöörata partei organisatsioonide tähelpanu tarwilikuse päale teatud järjetindlusega tömmata parteisse aktiivseid naistölisi ja paremat osa talunaisterahwastest. Nende päale tuleb pöörata rohkem tähelpanu kui seda tehtud nende kaswatufes ja arenemises.

Peatades naiste tööjõu pääl walmistufes, näeb orgbüroo tarwilikust läbiwaatamise alla wõtta senised seadused, mis feelawad naiste tööst, mis piirawad naistöjõu tarwitamist mitmes tööstus- harus, kuna need piiramiised eitarwad kaasa naistö wäljatõrjumiseks walmistufest ja juwendawad masfilit tööpudust naisterahwaste hulgas. Orgbüroo eesmärgiga alleshoida naiste tööjõudu walmistufes, pöörab tõstis tähelpanu naistöliste ja plikade kwalifikatsiooni tõstmise päale. Selleks tuleb neid saata ametühijuste koolidesse, wabrikute-tehaste koolidesse. Kiisama on soowitaw läbiwiiu individuaalset ja grupilist õpetamist neis walmistusharudes, kus see wõimalist.

Orgbüroo loeb enam digemaks kui tööd naiste hulgas teewad wabrikute-tehaste komiteed, teenijate komiteed, töolistekomiteed. Selleks tarwis wäljaeraldada üks wastutaw liige komitee koosseisust. See seltsim es töötaks siis tehase-wabriku komitee otsekohele juhtimisel ja kommunistide kollektiivi ülesannetel Partei liinil soowitab keffkomitee wäljalikata ringide naisorganisaatorid, kes töötaksid ametühijuslikul kui ka partei liinil wabrikute-tehaste komiteedes, teenijate ja töliste komiteedes.

Parteilised organisatsioonid, arwesse wõttes reaalseid majanduslisi wõimalusi, peawad tõmbama nõukogude, ametühijuste, kooperatiivide asutuste organisatsioonilise ülesehitusele naistölisti ja talunaisterahwaid.

Talupoegade toetuse komiteed peawad igasuguste abinõudega katsuma asutusi arendada, mis takistawad naisterahwastele wabaneda orjastawatest küttetest, kasutades teiste hoiupailade ja teiste asutuste korraldamiseks laiade talupoegade ja sulaste hulkade initsiatiivi.

Tähelepannes, et eluforterite ülesehitusel

on küsolewal ajal suur tähtsus naiste wabanemise suhtes, orgbüroo näitab, et elumajade ehituste kawade arutamisel peab arwesse wõetud saama need tingimised, mis aitaksid kaasa wabaneda kodusest majapidamisest.

Kõwendatud tähelpanu tuleb pöörata samuti talunaisterahwaste töö päale, kes töötawad alamates nõutogu aparateides. Orgbüroo näeb tarwis olewat pidada arwet talunaisterahwaste kohta, kes töötawad walla täidseawates komiteedes, küllandutogudes, talupoegade toetuse komiteedes litemena, eesmärgiga lähendada neid W. K. P. ringidele. Et kaitsta talunaisterahwaste huwe, orgbüroo kohustab sellekohaseid orgaane selle järele walwama, et abielu lahutuste ja maajagamise fordadel saaks alahoiitud maaosad ka talunaisterahwaste jaoks.

Tuleb sisse wiia põllumajanduslistes nõutogudesse aktiivseid talunaisterahwaid, tömmates neid põllumajanduse konverentsidele, kursustele jne.

On waja pöörata tõstis tähelpanu naistöliste talunaisterahwaste ja taluteenijate tõmbamise päale igasugustesse kooperatsiooni harudesse, panna neid aktiivsele praktikalisele tööle.

Keffkomitee orgbüroo loeb iseäranis tähtsaks töök pöörata tõstis tähelpanu naistöliste ja talunaisterahwaste wäljaeraldamise päale wastutawale juhtiwale tööle. Peab naistöliste protfenti suurendama kõrgemates liiduwahelistes orgaanides, kohalikkudes nõukogude, kooperatiivsetes ja partei organisatsioonides.

Kõik abinõud, mida üles eadib W. K. P. keffkomitee töö kohta naiste hulgas, on niisõrd tähtsad, et nende läbiwiimiseks on tarwis partei kõwendatud tegevust. Ainult sel tingimisel wõiwad need abinõud ellu wiidud saada. P. P.

Mõni sõna kultuur-hoolekandm. kohta.

Ühendus linna ja maa wahel on kindlal joonel teostamisel, s. o. suuremal määral kui kunagi ennem on olnud. Linna kes koondunud kõik töölised kultuur-hoolekande seltside ümber, et anda ühisel jõul abi — oma liitlastele talupojale.

Möödunud ajal — mõni aasta tagasi oli selles tegevuses ka omad wäikesed puudused, mis ei lastnud tööd nii edendada, kui meie praegu seda näeme.

Kuni 1924 aasta maikuni oli otjime aeg, s. o. otfiti teesid, kuidas wiljakamalt anda oma abi maale. Üksikute asutuste juures olewad kultuur-hoolekande komisjonid ei suutnud igale poole täieliselt tungida, siin puudus weel kindel keskorganisatsioon. Ilma selleta ei olnud aga wõimalust ülesandeid täita.

Kõige päält organiseeriwad Moskwa-Narwa raiooni töölised 1923 aasta jaanuarikuu — üle raiooni ühise kultuur-hoolekande keskkohta, kuhu koonduwad kõik raioonis asuwad kultuur-hoolekande komisjonid, kus oli alguses 63 liiget ning aasta päraft kaswas 10.000 liikme päale, kolme kuu päraft, s. o. maikuu on juba 33.910 liiget.

Ja säält päale koondati tegevust kõigis Leningradi raioonides sarnaselt.

Keskkohtas üle kubermangu kultuur-hoolekande seltsidele on kubermangu komisjon (ja tema juhatus), mis waliti 1923 aastal Leningradi nõutogu laendatud koosolekul ja säält juhitakse kogu seda tegevust kuni kubermangu kultuur-hoolekande seltside konverentsini, mis selle kuu sees kokku tuleb. Sääl walitakse alaline juhatus, kes seda tööd edaspidi juhib.

Mi näeme, et wäljawaated tulewiku töö jaoks — kultuur-hoolekandemise lähel juba järjetindlalt. Kohtade pääl tuleb aga kindlam ühendus, kui see senini oli, linna ja kohalike kultuur-hoolekande seltsidega kindel ühendus linna. Ühtlasi on tarwis tömmata tegevusesse kõik imbrustonna energilised töörahwa osa. Mida rohkem meie kõik sellest tööst tegelikult osa wõtame, seda wiljakamaid tagajärgesid saawutame.

Jga klubi tehku selleks tööd, et wõimalikult kõik klubi liikmed kultuur-hoole-

kande seltsi liikmed oleks. Sellega kindlustame wäerinda, mis wõimaldab kultuurilist tafapinda tõsta.

Meie oleme seda tööd ka juba näinud, mis kultuur-hoolekande seltsid teewad. Wõtame kõige wiimase — möödnud nädala, kus ülekuubermanguline fide linna ja maa wahel läbi wiidi. Kus wälja saadeti kirjandust ja peeti loenguid mitmesuguste ainetel üle.

Wiidi läbi ka rahwuswahemuste keskel rida kõnesid ja õpetlikke loenguid, tehti seda ka Eesti asunikkude juures. Kõnelejad, keda wäljasaadeti, ei ole weel tagasi jõudnud, et pikemalt tagajärge juures peatada. Kuid igatahes olid nad asunikkudele nii mõnesti küsimuses abiks.

Wõtme ütelda, et möödnud nädal oli üks suurem tõnkeandja edaspidiseks töök — sidemepidamises linna ja maa wahel. See peab andma ka uusi liikmeid — hoolekande seltsidele.

Linna proletariaat on oma sõna tegelikult ütelnud ja näidanud, et ta on abiks oma liitlastele talupojale kõiges tegevuses, ta on wälja firutanud oma käe, et olla tugewaks toeks talupoegadele.

Maal on talupoegade, asunikkude loomulikeks ülesandeks sellest toetawast käest kinni hatata ja mitte külmaks päälwaatajaks jääda, waid samuti oma jõudu teadlikumaks teha — ühise asja eest. — See on meie kohus ja selle kohuse täitmine nõuab kõigilt kiiresti arenew elu.

Kõigil on teada, et hoogsalt, filmanähtawalt areneb linnades raugemata wihadusega suurtööstus. Tema saawutus on meil juba nähtawad. Arenemise protsessi nii majanduslikult kui poliitiliselt on kiireid edusamme teinud. Kuid, kas tohib maalt seda niipea loota, kas peab ta sinna jääma?

Ei, see teoelu panebki kõik energilised ühiskonna liikmed tegevusesse, et maal seda arenemise täiru edasi wiia.

On tarwis kultuurilist tafapinda tõsta, on tarwis sidet linnaga kindlustada. Ja kui meie ühisel jõul seda teeme, siis on wõit kindlustatud.

Koondame endid kõik kultuur-hoolekandmise seltside ümber ja wõtame tegelikult sellest tööst osa. E. Yirk.

Poliit-hariduslike asutuste hoogtöö.

„Punane nurf“ peab asunduse tekkohats muutuma.

And'e aru, mis on lohtadel lähendaliku jooksul ära tehtud.

Hoogtöö ei tohi lõppeda ilma järelbusteta. Niipalju, kuipalju fogu see tegewus seniini lõntanud on, niipalju peab hoogtöö lähendaliku teerwendama ja tõstma; niipalju, kuipalju punane nurf seniini asunnitute wähemust enese ümber on koondanud, niipalju peab hoogtöö nende enamust koondama.

Hoogtöö on suur tähtsus, kui seda õigesti seisufohali hinnatakse. Maal asundustes on ainult üks asutuse tüüpi, mis hariduse ja kultuuritööle wastawad, need on — kool ja punane nurf (tähendand „punane nurf“, sest et meie klubid uendeks peaaegu igal pool ümberorganiseeritud). Kuipalju kool wäliskooli haridustööd ja tegew ei taha olla, ei wõi ta lõpulistult siiski neid tagajärgi kätte saada, mis punane nurf, kui selle tegewuse otsekohene tekkohat. Seepärast peamegi ta just nende asutuste päale erilist tähelepanu andma. Mingisugune edu ei ole jäänud võimalik, kus rahwas alles „karuund“ magab, s. o. pimesituna kohamiste kaudu elutseb.

Seeel wähem on edul pinda jään, kus igaküls oma ette finnijelt elab. Meis kohatades wõib ainult isa-ijade waim, neil pärandatud kwinenud kogemused elule juhrijaks olla. Kuid meie aeg ei ole enam see, milles isa-ijad elafid. See aeg on minewikku wajuunud ega tõuse jään enam iialgi. Isa-ijade kogemuste ja harjumuste afernele on teadus astunud, mis nüüd meie elule iga jammu pääl juhtijaks peab olema. Teadus on aga niiwõrd laialdane, et seda täies ulatuses kätte püüda igatahes meile, kellel algharidus wäikene ehk koguni puudub, muidugi wõimatu on. Seepärast püüamegi eesrinna niipalju sellest omandada, kuipalju meil seda tegehtus elus, see tähendab oma majapidamises ja sellest tekkunud wähefordade kohastamiseks tarwis lähed. Teiste sõnadega öeldud, meie püüame seda niipalju omandada, et me oma tööd lastiste filmadega, oruajajatenaga teha oskafime ja aru saakfime, kuipalju me oma tööga teistest naabritest, asundusest, walfast, linnast ja lõpuks fogu rahwuswähelijest seifutorraat ärarippuwad oleme.

On need algteadmised meil olemas, siis wõime juba ise järelbusti teha ja teistest keerulijematest küsimustest. Kust wõime aga mujalt neid teadmisi saada, kui mitte punast nurgast, jään, kuhu me kõik oma parema jõu koondanud oleme. Ainult jään. Teist jarnast tekkohat (muidugi päale kooli, millel aga ta omad eriuuesandeb täita) me oma asundustest ei leia. Mida tugewam punane nurf, mida enam selle eest hoolitsime, mida parem ja täelikum raamatufogu, mida rohkem kooskämisi, jutuwestamisi, ajalehe lugemisi, ettelugemisi ainetest, mis meie ümbritsewat elu kõige enam huwitawad, seda warem juudame oma elu-olu juhtimisi teaduslikule alusele rajada, seda ennemini tõuseb meie asundustes majanduslik ja waimlik tafapind. Ja kes ei oota igatsusega seda aega, seda tõusu? Rääsolerwal ajal, mil rewolutsioon ühiskondlikus elus meile uue seifutorra kaasa tõi, peab meil kõikidel üks põhikõite püha olema:

Elu ehitaja ja korraldaja oled sina ise; nii kuidas sinu ihtil jõud ühiskondlikus jöuds kujuneb, langewad kõik talitused su edenemise teel.

Ullit iht ei ole ajalooš tunagi midagi ära teha suutnud. Ta wõib meile küll juhatusi anda, kuidas üht kui teist küsimust ehk ülesannet teostada, kuid teostajateks peawad ühtikud koondatud jõu näol olema. Kui me selle põhikõite omaks tunnustame, siis on järgmijeks sammuks jõudude koondamine ja koondatud jõu organiseerimine ning distsiplineerimine. Nii koondamine, organiseerimine ja distsiplineerimine sünnib punane nurga kaudu.

Punases nurgas on osad jaotatud, kus niihästi ühtikult, hulgaliselt ehk ühtikult tegewuses ollakse, kusjuures tegewus aga siiski ühtikult järelbusti toob.

Kõike seda allatriiputades selgub, kui tähtis meie punase nurga elustamine on. Et see aga ijeenefest ei sünni, siis olgu kõik meie jõud wähemalt hoogtöö lähendaliku puhul kui ühelt terwikuts koondatud, mis enesest wõimast tahet ja wõimu awalidagu.

S. N. W. Liidu tähtsus Eesti majanduses.

Eesti ei saa ilma S. N. W. Liiduta läbi.

Wilja ja nafta turul on S. N. W. Liit Eesti peremees. — Gestift ei saa muud wäljawedada kui ainult paberit. — Kas S. N. W. Liit oleneb Gestift ehk Eesti S. N. W. Liidust. — Kui Eesti oma rippuwusest S. N. W. Liidust aru ei saa, tuleb temaga teisel keelil kõneleda.

Kiri Tallinnast.

Wiimase kahe aasta wäljal on meie import ja eksport Eestiwaaga omandanud kawnis jolide ja püfina ijeloomu. Kui wilja muresteja Eestiwaale, wõttis S. N. W. Liit esimehe koha ning tõrjus 1923 ja 1924 aasta jooksul kõik wõisolejad turult wälja. Nii wedas S. N. W. Liit 1923 a. 1. juulist kuni 1924 a. 30. juunini 49,8 protsenti kõigest Eestiwaale weetawast wiljast. Weel huwitawam on meie wilja wäljawedu Eestiwaale, kui meie waatleme sifseweetawaid wiljafid kultuuride järele. Nii näitufeks andis S. N. W. Liit Eesti rulle 90 prots. rullist fogu rullist sifseweetist. Njutijelt kaotatud turu tagasiwõtmist kergendas see ideolu, et meie rulliga on fohalikud elanikud ammuft ajast harjunud ja päalegi annab meie rullist küpjetamise juures fõrgi liiprotfendi. Päale selle tuleb arwestada terwe rida kaubanduslikke ja plaanilisi põhjuseid, mis wõimaldastid tagasi wõita fohalist turgu ja anda suuri eesõigufi fohalikutele ülesõstjatele, jahwatajatele ja tarwitajatele.

Kuni S. N. W. Liidu esinemiseni leima turul, oleneft fohalikud ülesõstjad täielikult suurtest sifsewedajatest, kes oma hindastid ette kirjutasid. Ameeriklased, kui ta faksastid, kes warustastid Eesti wiljaproduktidega, müüfid wifalt wilja terades, waid armastastid paremini jahus müüa, mis langetas ja pearegu häwitast fohaliku jahwatuse asjanduse. Mereteed mööda tu-

lewad määratud partiid wilja nõudfid suuri summasid nende ostimiseks, mis jõukohane oli ainult suurtele kaubafirmadele. Wäike ülesõstja, kõnelemata juba tarwitajast, oli täiesti fõrwaldatud neist operatfioonidest. Warustada wiljaga riiki, kes poolenisti elab importist, lõi aeg-ajalt tarwitajate fartuse hõnse päewa eest.

Päale S. N. W. Liidu, kui wiljaproduktide pääimporteri esinemist, muutus seifutord kofe. Raudtee ühenduse olemine Eestiwaaga wõimaldas wiimase warustamist wiljaga ilma wahetpidamata. Walitfides juurte ladude ja elewaatorite üle sadamas, ei toonud S. N. W. Liit wilja mitte juhustikult, waid tal oli alati oma ladudes määratud wiljatagawarad, mida fohalikud suurkaupmehed ja tarwitajad osta wõisid siis kui neil tarwis ja raha oli, kuid mitte siis, kui neile pakuti. S. N. W. Liidu esinemise järele hakkas uuesti elutsema jahwatustööstus terwe rea kreifides, mis tööd andis suure hulga tööliste. Selle tõttu, et „Pleoprodukt“ oma produkte ta wäikeste partiide haawal müüb, kaotati ta suurte suurärinde üliwõim (Rottermann ja Puhk) ning wäikekaupmehed ja tarwitaja ije oma kooperatfiooni näol sai wäikeste partiide wifalt wilja osta, mis seda odawamaks tegi. Niiwifalt oli meie esinemisel wiljaturul järjelbused: 1) fohaliku jahwatustööstuse jaluleseadmine; 2) päämiste toiduprodukti odawamaks ajamine;

3) enam kõrgewäärtslituma produkti saamine ja 4) hindade kindlus ja mure faotamine hõnse päewa eest.

Teistest sifseweeto produktidest tuleb eraldada naftaprodukte. Naftaproduktide warustamises on S. N. W. Liit Eestiwaale jamaane seifutohat, mis wiljagagi.

1924 a. wedas S. N. W. Liit Eestiwaale 47,3 prots. kõigist finnameetawatest naftaproduktidest ja õlideft.

Samad faktorid, mis wõimaldastid fohaliku wiljaturu wõtmist, wõimaldastid ka naftaturu wõtmist: enam odawamad hindad naftaproduktide päale ja järjekindel warustamine mereteed mööda ja sadamate finnikülmamiste ajal — raudtee fiftsternidega. Ja ta jün on pea täiesti fõrwaldatud suurkaupmehed, kui wahetalitaja tarwitaja ja walmistaja wahel. Naftafunditlaadi fohalik fõntor, kelle käes on kõik Tallinna naftaladud (3400 tonni mahutawusega, s. o. umbes 200.000 puuda), suutis tarwitajale lähenda kooperatfiooni kaudu, andes wiimajele, kui kauba laialilaotajale koha pääl — maal talupoegadele ja linnas kehewadele — krediti ja hinnaalandust, wõrreldes era-kaupmehetega.

Kõige wiimajamal ajal hakkas S. N. W. Liit Eestiwaale wedama soola ja tapetuid lindustid. On hääld wäljawaadet elusfigade müümiseks fohalikul turul. Eestiwaale toiduainetes ümbertõstamise tööstus tegi juba nõudmise 50.000 iea sifseweetis 1925 aasta jooksul. Sellel alal wõime meie monopolistideks hakata, sest ükski riik, ijeft hästi arenenud karjapitamisega ei wa mitmesugustel põhjustel elusfigu wälja. Eesti toiduainetes ümbertõstamise tööstus saab niiwifalt uue tõuke edenemiseks, riiki jääb aga tooresaineid ja päitegi on tal wõimalus teistest riikidest wäljawedajana esineda. Minnes importile, tuleb jällegi peatada nende importi ainetes juures, millel on

määratud tähtsus ja selleks on Eestiwaale heeringad ja paber.

Paberi juhles on S. N. W. Liit ainukeseks tarwitajaks. Wiimane ostab 77,5% fogu Eestiwaale paberitööstuse jaadustest.

Kõikwõidet tehes, tuleb üles seada sama küsimus, mis eelmises kirjastis: kes on mõlemate naabrite kaifemata majanduslikkudes juhetes rohkem huwitatud, kas S. N. W. Liit ehk Eestiwaale.

Lahutades mõlemate riikide majanduslikke fõtkupõimitusi, tuleme meie ilma waawata otfufele, et meie huwitus ei ole nii suur, kui Eesti. Meie kaubad, mis hääld turgu Eestiwaale leiawad — naftaproduktid, wiljaproduktid, elusjad loomad, — leiawad hääld müügitingimusi ja teistes riikides. Kui meie seisma jätame wilja, naftaproduktide ja elusloomade müümise Eestiwaale, ei ole seda meie wäliskaubanduses marga-tagagi, küll annab see aga Eesti majandusele parandamata hõobi.

Importi asjus on seifutord Eestiwaale weel pahem. Meie paberi sifseweetis (umbes 8 miljoni puuda aastast) ei ole 581 tuhat puuda Eesti paberil suurt tähtsust. Meie wõime ilma waawata seda tellimist teistest riikidest mahutada.

Etteoodud andmete lahutamine ütleb enam kui nõudwast, et Eestiwaale ei ole mitte ainult enam huwitatud, kui meie transiidist, waid temal on kaubanduslikult ringjooksust ka palju rohkem faju kui meil.

Arwestades kõike ülaltoodut, tuleb imesetada, et meie majanduslikud organid ja walitfused ei ole selle tingimuse päale seni suuremat rõhku pannud.

Mingisuguseid eesõigufi ei anta kellegile ilma. Meie aga ei saa mingisugust faju majandusliku hääte eest, waid meid laimatakse weel igapidi. Aeg oleks jellega lõpetada.

Tallinn, webruar, 1925 a.

Wiin, wein, õlu...

Miks nõufogude wõim wiinamüüki lubab?

Altfiis alkoholi päält annab 127 ja pool miljoni rubla.

Meil kõneleakse wiimajamal ajal õige palju joomisest ning tähendatakse, et see enesõjagaegist suurem olla. Tõeliseft ei ole aga lugu sugugi nii hull, sest õlle, weini ja wiina joomine on palju wähem, mitte ainult linnades, waid ka maal, kus samogonni „tööstus“ täiel määralt õitseb.

Paanitaske langemiseks ei ole mingisugust põhjust, pole põhjust ka rõõmustamiseks. Sel määralt, kui alkoholi praegu tarwitatakse, toob ta töörahwale kahtlemata suurt faju. Selles tuleb meil kindlalt aru saada, kuidas waatab walitfused selle päale ja millist poliitikat tema selles küsimuses ajab.

Meil ei ole mitte teadmata, et administratiwfete abinõudega joomise wastu wõitlemine annab wähe tagajärgi. Wõitlus joomise wastu tähendab wõitlust kultuurilisel wäerinnal. Ainult sel teel — rahwa kultuurilise tajapinna tõstmisega — suudame meie selle waenlasega wõidelda.

Piirituse müügi-keelamine teeb muidugi oma ülesande, kuid see abinõu ei kõlba weel selleks, et piirituse tarwitamist täiesti kaotada. Samogonni uputufe laienemine on meile selleks küllalt selget tunnistust. Tulewikus, ühes lõdupalga kaswamisega, talupoegade sifsetulekute juurendamisega, ainelise ja waimliku kultuuri tõusuga, klubide, teatrite jne. wõrgu laienemisega, tõrjutakse alkoholi ikt rohkem. Meie uume, et see aeg enam kaugel ei ole, kus rahwas ije alkoholi päale tormi jookfima ei hakta. Nüüd on aga nõufoguwõim nõrgendanud surwet alkoholi päale, lubades awalifelt müüa wiina, weini ja õlut, piirates ainult selle langust 30 fraadiga.

Mis fundis siis nõufoguwõimu alkoholi müümist lubama?

Selleks on palju põhjuseid, milledest tähendame: 1) samogonni wõitlemise tarwidus, 2) mõnede põllumajanduslikkude raiconide huwid ja 3) äärmiselt raske majanduslik seifutord.

Meie joomastawate jookide walmistus piitfub nii ehk teifiti samogonni tööstust, teeb seda fõhjulifuts jään, kus müügil on õlu ja teifed joogid.

Balju fõsulikum on, kui meil alkohol on

awaliku waenlasega, kui pörandaalune, kõifides urgastes peitum, ilma mingisuguse fõntrollita jamogonn. Samogonni enese päale kulutawad ju elanikud määratul wiifil wilja, samogonni ajamisega teeb tegemist peaaegu iga taluperemees... Mingisuguste administratiwfete abinõudega ei saa seda paifet wälja kiskuda.

Teife punkti kofhta tähendame ainult selle fakti päale, et S. N. W. Liidus on terwed raiconid, kus tähtsamaks tegewuseks on wiinamarjade kaswatamine. Carnasteks raiconidest on Keimn, Dagestaan, Gruusia, Armeenia, Turkestaan. Kui wiinade walmistamist seisma panna, tähendaks see fõrmahoobi andmist nende raiconide talupoegadele. Et jään ta tööstus arenemata on, ei saa talupojad omale ta tööstuseft ülespidamist. Ainult tulewikus, kui tööstus juba juurduma hakkab, ei tähenda ühe ehk teife põllumajanduse haru häwitamine enam fõrmahoopi talupoegade majapidamistele, sest nad jaawad äraelamiseks wõimalust tööstuseft.

Mis puudutab kolmandamasse punkti, siis näitawad altfiisimafubest saadud summad järgmifil arwufid: 1923—24 majandus aastal tuli altfiifi mafubena üldse sifse 231 miljoni rubla, millest altfiis joomastawate jookide päält andis 63 miljoni rubla, s. o. üle ühe weerandi. Altfiis fõhtru päält andis 50 miljoni rubla, tubata jaaduste päält 35 miljoni ja tekstiili päält 25 ja pool miljoni rubla.

1924—25 aastal kawatetakse altfiisist joomastawate jookide päält saada 127 ja pool miljoni rubla, s. o. pool kõigist altfiisist sifsetulekuteft. Wõrreldes ennesõjagaegie altfiisist sifsetulekuga joomastawateft jookidest, teeb praegune sifsetulek 14 prots. 1913 a. sifsetulekust.

Kas on tarwis weel jeletada, kui tähtis on meile see 127 ja pool miljoni rubla?

Loobuda sellest sifsetulekust põhimõttelise seifutoha päraft oleks rumalus, sest elanikud annaks jelle sifsetuleku iktagi samogonni walmistajatele. Meie aga suudame jelle raha eest abi anda puudust kannatajatele, tõsta agronoomi ja kooliõpetaja palga jne.

R. T.

Geestlased S. N. W. Liidus.

Wida teha, et talupoegi arenewa ajaga kaasa tõmmata.

(Awaldame mõttevahetuse orras).

Wõib olla, imestawad paljudki talupojad selle üle, kas nemad siis edasi ruttawasti ajast maha on jäänud, kas nemad siis tõesti arenenutega kaasas ei sammu. Waadeldes tähendatud seisukohast Siberi talupoegi, siis wõime nimetada, et need weel endises pimeduses ümber kobawad.

Sehitjedes aga ajalehti, siis tuled arwamisele, nagu liiguts küla linna mõsiga käsitäes edasi. See on nii, kuid liikumine sünnib tiguammul ning on waewalt märgatow. Rõnda, näljaajal waitifid kõik, kuid sofinat kõneldi: „Oh, mis elu see nüüd on. Waata, wanasti, siis oli alles elu, sai praasida, juua, hobustega wõidu ajada ning pidusid pidada. Siis tundis inimee rõõmu. Aga nüüd on kõik kui wälja surunud, kadunud on lõbusused“.

Kuid nüüd, uue majanduspoliitika süwenemisega on tagasi tulnud kõik need „wanad kombad ja mõnuused“. Pühade ajal on küla jalul, keedetakse jamogonni, õlut. Sarnase „ametihustusega“ on ametis peaaegu iga pere. Juuakse, tihutatakse hobustega terwed päewad ühest kohast teise ning korraldatakse wõiduajamisi. Riia kuulud siis suurtüki mürihana, ning see, kes suurem kistõri, on tähtsam mees teiste keskel. Ohtul üüratakse suurem talutare ning algab jalateerutus.

Kirikus siin ei käia, ajunitud ei pane jellele suurt rõhku, kuid sellewastu on maad wõtnud ebaust ja „joolapuhujad“ teeni-

wad hästi. Sarnased pildid tulewad ette Wene ja wanemates Geesti ajundustes, hiljem siserannanud hoiawad wähe tagasi.

Sarnaste nähtuste tagajärjel tõuseb küsimus, kuidas sellega wõidelda ja pakkuda ajaohasti meelelahutust. Selle töö tagajärjekärs elustamiseks, jäwendamiseks ja läbiwiimiseks on tarwilik, et igasse suuresse külasse lätitaks kerkkoht kolm töölit, kelledest üks kooliõpetaja, teine organisaator ja kolmas spordiringi juhataja. Need oleksid küla kultuurilise elu alusjõud.

Töö jaguneks järgmiselt: kooliõpetaja oleks laulukoori, näiteringi ja teiste hariduslikkude organisatsioonide juhataja. Organisaator tegutseks poliitilise ja spordiringi juhataja oma erilisel alal.

Meil on palju räägitud, kuid see aitab siin wähe. On waja tegude juure sileminna. Et enam masjet ligi tõmmata, peab töö sildama mitmekesisust, milleks tuntawalt kaasa aitab spordiringi töö.

Kirjastamatuid on weel rohkem. Sel alal peame weel töötama, kuid üks inimene on siin wõimem midagi forda wiima.

Tööliied, kes ajundustes tööle ajuwad, wõiwad olla amiti poolst: sepad, puusepad, lingisepad, rätsed ehk wõimeistrid, jarnased ametimehed leiawad ajundustes alati tööd ning wõiwad teinasti läbi jaada, kuna ajunduste kultuuriline elu tõuseb ning sellega teostame meie sm. Lenini poolt näidatud juhtmõtted. S. K. K. K. K.

Ulewaade meie ajunduse kultuur-hariduslikust elust.

(Kontshi-Saawa ajundus, Krimmis).

Töötawad kool, klubi, noorte ühing ja teised organisatsioonid. Kirik on oma tegevuse lõpetanud.

Meie ajundus on eest 70 wana. Ta ajub Krimmi põhjapoolsetes osas, Tjantfi maafonnas. Elanikkude üldine arw — 230, jagunedes 50 peresse, millest 36 on majapidamisega, mis pääasjalikult põlluharimisele põhjenerwad. Ajunduse kultuuriline ja majanduslik tajapind on kestmine. Eudijed suurmaamehed — kulakad on kestmisteks muutunud ja wastupidi — kehwikud sammuwad omas majapidamises ka famas sibil. Ajunduses on 1-astme kool ja klubi lugemise toaga, mille töö sünnib näite-, laulu-, poliitilishariduse- ja spordiringides. Klubi töö areneb edukalt. On wõimalik seda lähemas tulewikus suuremalt tõsta. Ka kohalik noorte ühing, mis detsembris õpetaja — sm. Pooli eestwõttel organiseeritud sai, töötab kaunis edukalt.

Töö edeneb.

(Sakuni ajundus, Troski kreisis, Leningradi kub.)

Enne uue kooliõpetaja tulekut wõis Sakuni noori ajast maha jäänute hulka arwata. Nüüd on nad kultuuril alal tööle hakanud. Ühikese aja jookjul on neli pidu toime pandud, ning valmistatakse wiendama wastu. Kooliõpetaja töötab wäsimatalt haridusepõllul.

Sakundlased! wäsimatult edasi ja selles soowime jõuda. T e r a w s i l m.

Ujuwastane kihutustöö tuleb õigele alusele seada.

(Bugri ajundus, Waldai kr., Nowgorodi kub.)

Kui wõrrelada tänawust kirikusajate arwu läinud aastaga, siis näeme, et ta on mitu forda suurenenud. Wiimane asjaolu sunnib ülestõstma küsimust, kas tehakse usupästast tööd õigel alusel? Peab üttema, et ei.

Tarwis on usupästast kihutustööd seadida teaduslikule alusele. Geestlased on tarwis noori organiseerida. tööle.

Ü h t e p u h k u.

Olge ettewaatlilud wanade suur-
tüki kuulidega.

Hiljuti leidis Kristorowka külamees (Kaukaasias, Mustamere piirkonnas)

Ühingu kuuluwad 10 noort — kõik kohalikud küla kehwikud. Ka revolutsiooni eest wõitlejate toetusel on tööd tehtud — mõõdunud aastal käilit jelleks 3 inu niu, mis hääd rublad toetusel andis. Praegu ühendab ta 40 inimeit.

Päewatüsimuseks on saanud õhulaewastiku sõprade organisatsiooni loomine, mis elanikkude poolt poolehoidu leiab.

Elanikud kiriku ja usu poolehoiduse, siis esimene — kirik — on liikwideeritud ajunduse poolt, kuid palwewendi wanade keskel leidub siiski . . .

Teiste põhjapoolsete Krimmi Geesti ajundustega wõrrelde, peame siiski Kontshi-Saawa ajundust edukamaks tunnistama. M õ g e s.

Näitering töötab.

(Solkino ajundus, Tompi kr., Leningradi kub.)

Solkinos puuduwad juhtiwad jõud, kes nooremaid kaasaadata wõiksid kultuurhariduslikkude töös. Selleks puudub meil sellekohane organisatsioon. Töötab näitering kaunis rahuloldawalt, kuid ajundusega wõrrelde wõitawad temast oja wähe noori. Järgmise pidu paneb näitering toime rahwuswahelisel naistõõliste päewal 8 märtsil. Kantakse ette faks näitemängu: „Ira ja poeg“ ja „Lues korteris“ ning ilulugemised. Siseturulekawatetatakse anda koolimaja remonteerimiseks.

Soowin edu näiteringile. Edaspidi tuleb tal luua sarnased tingimused, mis endaga kaasa tõmbaks kõik ajunduse noori. L i n d.

Noorte elu.

Uue elu-olu loomisel.

Lenini mälestuspäew.

(Masnikowa ajundus, Luga kr., Leningradi kub.)

Kohalik noorte ring ja kool korraldasid 22. jaan. Lenini mälestuspäewat. Geestawa oli kokkuseatud järgmiselt: 1) Aruanne 1905 a. 9. jaanuarist, 2) Lenini rahwuswahelises tegevuses, 3) Noorte elu enne ja pärast revolutsiooni 4) Lenini juhtmõtted külanoortele 5) Masta Leninita. Ohtu lõppes „Leinamarri“ ja „Jalgesti wenad nüüd tööle.“. Pääle selle olid mõned deklamatsioonid laste ja noorte ühingu liikmete poolt.

B e l l e b u l.

Altiwsemalt tööle.

(Masnikowa, Luga kr.) Leningradi kub.)

Ohtul mil Masnikowas Lenini mälestati, puudusid jäält kohaline klubi ja tema esimene. Selle asemel, et noortega ja kooliga ühiselt mälestuspäewa korraldada, arwas klubi esimees paremaks mujal „ari“ ajada. Ennem oli Masnikowa klubil lauluring, kuid nüüd kuhu on see jäänud, mis on selle põhjusel? Masnikowa klubi liikmed, ammu oleks teil aeg olnud esimehe ümberwalmist ettewõtta! Altiwsemalt tööle! Wiimajest klubi üldkoosolekust on ligi aasta möõdunud. W e m m a l.

Kaukaasia noored sammuwad ajaga kaasa.

Pikkamööda, kuid järjekindlalt.

(Husjo-Kardonskias — Kaukaasias)

Eh! küll pikkamööda, kuid siiski järjekindlalt hakkab meil arenema noorte ühitegevus. Jääranis nüüd, mil meie ajundusele sõitis uus kooliõpetaja, on meie noored elu näitama hakanud.

Noorteringi aitamise teadaanne ja nimekiri saadeti kinnitusele. Näitering korraldas juba paar piduõhtut, mis rahuloldawalt läbi wiidi. Näiteringil puudub sellekohane kirjantus — on olemas: „Kusta kofid Mikskit“ ju. Soowitaw oleks, kui näitering mitte mammonat ei kerjaks, waid uusi näitemänguramatuid nõutaks Geesti Kirjastuse ühijusest. — n.

Haridustöö edeneb. kuid waewalt.

(Almäält — Stawropoli kub.)

Wõitlus parema tulewiku eest kestab noorte seas alataja edasi. Kuigi noored waremalt waatofid haridustööd pääle üskõikjelt ja enam aega joemise ja tantsuga furnuts idid, siis on wiimastel koudel näha, et noored töötawad ringides rahuloldawalt. Näituseks näiteringis kanti 22. jaan. j. a. rahuloldawalt ette näide: „Tormikell“. Ka pafunakoer töötab rahuloldawalt, kuid puudub sellekohane juht. Juhi ajel täidob praegu üks wanematest märgijatest, kuid arusaadaw, et tal need kogemused puuduwad, mis harilikul juhil.

Komnooroolalad töötawad ajunduses aaga hoolikalt. Tänu wõõnawad nad ille eest sm. Buhtile, kes nende eestwõtjaks on. Wiimajel poliit-hariduslikel koosolekul etqaniseeriti poliit-ring ühes põllumajanduse ringiga. Rahes esimese loeng s mõlemis ringis oli kaunis hull osawõtjad, kuid nüüd on neid wähenenud, ei tea, mis põhjusel. Hiljuti asutati ka spordilise kohaliku miit-fionääri juhatusel. Lasti wälja ka seinaleht „Deek“, mis ajunduses wäga huwitaw näis olema.

Nii edeneb töö. Tähistust tööle püüab teha partistide selts, kes oma hõlma meelitawad paljud wanemaid ja nooremaid ajundike. Kui need, kes sinna hõlma kullunud, partistide jelti uimastusest ärkawad, partistide kõne ajemle tekiwad ajalehe, siis on see igatahes mitukorda ette jellest olukorral, milles nad praegu wiibiwad. Selles jõudu. S. W. R.

Ühendus teeb tugewaks.

(Geesti Haginski ajundus, Põhja-Kaukaasias).

Wida wõib anda eeskujulikut töötaw kooperatiiv.

Ajunduse seisukohi, Põhja-Kaukaasia steppides, 25 wersta Mandõshi Suurjärwest lõuna-lääne sibil, keset kalmõkkude wabaid maad, andis ajundikele, kes 47 aastat tagasi stia asusid ja wäga waejelt pääle hakkasid, wõimaluse neid tarwitada wõrdlemisi tergetel tingimistel. Seepärast hakkasid ajundud, kuna nad ka tööd ei põlanud, wõrdlemisi ruttu majanduslikult tojuma ja olid enne ilmajõda juba kaunis hääl majanduslikul järjel, mille tõttu ka ajunduse hariduslik tajapind tõusma hakkas. Ilmajõda ja sellele järgnew kodusjõda, millest meie ajundus wäga passiwjõda oja wõttis, ei jäänud muudugi ajunduse majandusliku seisukorra pääle mõju awaldamata. Weel rohkem mõjus isääranis kestmiste talupidajate ja kehwikute majapidamiste harwenemisele kaaja 1921 aasta wiiljaitaldus ja sellele järgnew nälg, kus paljud olid sunnitud leiwa eest äranda töõloomad ja põllutöö inventaari, suuremalt osalt teda wiies wiljarikkale Kuubanimaale, kuist osalt ka kohalikkudele jõukamatele taluperemeestele, kes nälja-aasta all muudugi ei kannatanud, waid suuremalt osalt üldisi häda oma rikasimiseks kasutajid.

Kuid nõufoguwalituse kaasabil on ajundike majanduslik elu kahe wiimase aasta wäljel palju paranenud. Kuigi ka tänawu meie rairgn elas üle peaaegu täieliku wiljaitalduse, ei ole sel laugelkfi jeda häw rawat mõju, mis oli 1921 aastal. Wiljajinnud püüfid kogu jüüise harilikult kõrgusel — 1 rbl. kuni 1 rbl. 20 kop. niu puud ja alles nüüd, pääle jõulu, on nad tõusunud kuni 1 rbl. 80 kop.

Wiljaitalduse aeg tõstab üles ajundike seas küsimuse, kuidas ta wastu wõidelda, kuidas parema ja põhjalikuma maaharimise ja teaduslikult järjelproowitud põllupidamise jüstemei abil tõsta põllu wiljakust ja kaitsta teda püua eest. Praegu on ajundil alles abitu sel teel, sest ta õstib pääsmist iifkistes katjetes ja muutustes ainult omal iifkikul maalapil. — Ja arusaadaw, et siis mõnigi ford ebaõnnestunud katjed teda unbuftilits teewad uute teaduse poolt soowitatud põlluharimise wiiside wastu. Kuid nooremate ja enam arusaajamate ajundike seas tõuseb itfa enam arusaamine, et uus teaduslik põllupidamine nõuab ajundike ühinemist nii walmistamise, kui oma jaaduste müümise alal.

Algust selle ühinemisele tehti 1923 a. talwel integraal-kooperatiivliku ühijuse ajutamise, mille laialine põhjustiri wõimaldab ajundike ühinemist taubatariwatajarena, laenuarwitajarena, kui ka kofifugu walmistusaladel ühinemist ja kultuuriliku tajapinna tõsimist ajunduses.

Omalt esimejel tegevusaastal ei juutunud noor ühijuse pea midagi ära teha. Majanduslikud olud olid selleks ebajõõdsad. Puudus tarwilik kapital ja alaline rahafurfi langemine, 60 wersta jaamast eemal külas ühwardas alati lahjudega, tegi ka tooresainete ülesostmise wõimatuks. Seepärast katkestas ühijuse tegevuse 1923 a. suwel 84 rel. puhtafajuga, et paremat olutorda ära oodata.

1924 a. weebuaril lõpul awas kooperatiiv jälle oma kaupluse, mis praegu on tema tähtsamaks tegevusalaks.

18. jaanuaril 1925 a. oli ühijuse aasta päätoosolek, kus ühijuse juhatus esines laialise aruandega oma tegevusest möõdunud aastal.

Ajunduse 169 isejewisast talupidajatest on 1. oktoobriks ühijuse liikmeid 97 ehk 60 protjenti.

Ajundike üldjelt elanikkude arwust, kes üle 16 aasta wanad, 496 in. on ühijuse liikmeid 112 ehk 23 protj. Ühijuse bilans tegevuse ajal oli õige kehwa — 170 rbl. 53 kop, millest oma kapitali oli 65 protj, laenatud 35 protj. 1. okt. 1924 a. oli ühijuse bilans 6532 rbl. 53 kop, millest oma kapitali (osajalaku kap., põhikapitaal ja puhastafu) oli

Juriidiline abi.

Küsimus nr. 37. Kas on võimalik klubiile ülesseada raadio kõvastiräälivast aparati, mille laudu võiks kuulata Leningradist kontserte. Kuulduse kaugus on Leningradist 200 verst.

Vastus: Kõvastiräälivast raadioaparaat ühes klubiile ülesseadega maksab 350 rubla. Vähemad aparaadid, 22 rublalised, võivad ainult Leningradis.

Küsimus nr. 38. Tšecho-Slowaakia väeülemus mobiliseeris 1918 a. minu kaks poega. Üks neist pääsis põgenema üle Bladivostoki, Jaapani ja Inglismaa Gestisile, kus praegu töötab. Teine poeg jäi kadunuks. Müüd tahab küla nende jagu maad ära võtta. Kas lubab seadus seda teha?

Vastus: Kui nimetatud maatükk kuulub küla kogukonnale, siis on kogukonnale õigus maad teisele tarvitada, kui see seisab harimata. Kui aga maad kuulub mõnele isikule, siis ei ole õigus seda ära võtta.

Sarnane küsimus on kohasem lahendamise freiji maafommisjoni laudu. Andke laebtus sinna lahendamiseks.

Küsimus nr. 39. Põllumajapidamiste väljanäitusele Moskvas sain vii eest II järgu diplomid, mis saajale kohustab andma: separaatori, kasuta ja talosid. Ühe aasta on mööda ja asju ei ole veel jaanud. Si te taust neid saada?

Vastus: Autajaks separaatori, kasuta ja talosid ei anta. Põraste selles asjas järeleparimiseks Tveri kubermangu maafondale.

Küsimus nr. 40. Kas on võimalik loomajaja ja klubi ehitamiseks saada riigi pangast võla tingimisel, kui teatud grupp asunduse peremehe võtavad selle võla oma vastutusele?

Vastus: Krediti antakse riigipangast ainult tööstuse päale 2-3 kuuks. Kultuurhariduslikult otstarbeks ei ole kapitaali ning pikaajalist krediti üldse ei saa.

Küsimus nr. 41. On jamaane nähtus, et konnooroolaste punase nurga eimees on üle kolmelümne aasta wana. Kui

wana peab olema ülastähendatud punase nurga liige.

Vastus: Siin pole tähtis mitte wanaadus, waid see, kuidas seltsimees tööd juudab teha ja juhib. Kui just konnooroolastel soovivad wanale wahaust, siis võib selleks walmist läbi wiia.

Küsimus nr. 42. Kas Kerenki aegsed wabaduselaenu paberid on anuleeritud, või on need veel mingisuguses wormis maksivad.

Vastus: Kerenki aegsed wabaduselaenu paberid ja ka kõik muud ennerewolutfioonigaegsed wäärtpaberid on anuleeritud.

Küsimus nr. 43. Olen ametühijuse liige ja kinnituskasjas kinnitatud. Jään 1. jaanuarist s. a. töötatööliseks. Teenimise staafsch on 15 a., sain palga 40 rbl. Palju pean müüd seaduse järele abiraha saama.

Vastus: Ehitels olete teie registreerimijega kinnituskasjas hiljaks jäänud, mida parandada tuleb. Abiraha maksetakse kwalifikatsioonile järele. Olete kõrgema kwalifikatsiooniga, saate 12 rubla kuus. Kehtimise 8 rubla.

Küsimus nr. 44. Kas on punase wälajal, päale sõjawäeteenistusest lahtudes ja omaste juure põllutööle ajudes ka abiraha saada ametühijusest?

Vastus: Teie kui töödtegiija ametühijusest abiraha ei saa.

Küsimus nr. 45. Husjo-Kardoniti karjataswatajate ühijus tahab wõiwabritut asutada. Kas on võimalik saada tarwisminewaid masinaid. Kui talliks umbkaudu lähed. Kas on olemas kauplust, kes suuremal arwul võib osta piimajadusi. Võib ja juustu?

Vastus: Masinaid võite saada „Trudsojuzist“. Wabriku sisseeadmine lähed ligitaudu maksma 1,000 rubla ümber. Wabrikusse masinate muretsemiseks oleks soovitatav, kui teie astuks „Trudsojuzi“ liikmeks.

Piimajadusi ostab suuremal määral „Trudsojus“. Wõi ja juustu tegemise õpetust eestikeeles ei ole.

Küsimus nr. 46. Kuidas ajutada piimatöö ühijust ja kust saada wõib juustumeistrit, juhtumisel kui seda asunduses ei ole.

Vastus: Piimatöö ühijuse asutamise asjus pöörake „Trudsojuzi“, Sigowstaja uul., nr. 130. Leningrad. Juustumeistrit võite saada ainult ajalehes kuulutuse laudu.

Küsimus nr. 47. Kui palju on kooliõpetajal õigus põllumaad ja heinamaad saada, kas oma jaoks või kooli heaks?

Vastus: Riigi poolt ei ole kooliõpetajal õigus maad saada. Kui on kooliõpetajal õigus maad saada, siis antakse koolile maad nagu kohalised tingimised seda lubawad. Harilikult wõiwad koolid aga saada 3-5 tiinuni. Üldse ripub maa küsimus kohalistest tingimistest ära.

Elane börse:

Reffkassa kohustused	tšertw.
" " märtilis 100%	" "
" " aprilliks 99%	" "
" " mais 3 kuuks 98	" "
" " 6 kuuks 99	" "
" " juuniks 97	" "
" " juuliks 96	" "
Talupoegade laenu	90 kop.
Waeistertingid	9 rbl. 28
Lo'rid	1 " 94
Kooli koonid	51 " 87
Soome margad	4 " 85
Wantsuse frangid	10 " "
1. wõidulaenu	2 rbl. 94 kop.

Teadaanded.

Rahwahariduse korraldawa komisjoni täisistumine on reedel, 20. veebruaril kell 8 õhtul Haridusmajas.

Wäewatortas: Rahwapidule eeskawa lo-pulik kinnitamine, pidude aja kindlaksmääramine, majanduslik-tehnilise komisjoni moodustamine ja jooksivad küsimused.

Maafommisjoni organisatorid on kohustatud oma täielikkude eeskawadega esinema.

Kõigile puhkpilli koorist osawõtta soovijatele teatame, et puhkpilli kooli harjutused on Harmajas kolmapäeval ja reedel kell 8 õhtul.

Kes teab August Reini poeg Riela jautusest midagi ehk tema praegust elupaika, palun teadustada minule.

Adress: Г. Ленинград, В. О. I дния, № 52. Эстонский Педагогический Техникум. Рудольф Александрович Наталсон.

Haridusmaja teatri harjutuste järjekord.

Rehlapäeval, 19. veebr. kell 8 „Arimehed.“
" 8 „Tund toimetuses“ (improvi-
jatsoon).

Ulmuda palutakse smd: Saan, Seljat, Dona, Käbin, Stein, Emeljanowa Lidia, Põld K., Juhum S., Room, Kähni, Zuurup, Petroff, Tilkon, Pukk.

Reedel, 20. veebr. kell 8 „Kashtjast.“

Ulmuda palutakse smd: Zuurup, Tõnisson, Kriist, Room, Wanjä, Kelberg, Andresen, Emeljanowa senior, Emeljanowa Riira, Emeljanowa Riina, Saan, Hunt, Petr ff, Klaaser, Wetto.

Wast. instrktor-organisaator.

Täna teatrites:

Wadecem. riiklik ooperi ja baleti teater „Травната“.

Wadecemiline riiklik drama teater „Джентельмен“.

Wadecemil. riiklik wälte ooperi teater „Танец стрелков“.

Riiklik suur draamateater

„Девственный лес“.

Rahwamaja

„Земля горит“

Muusikaline komöödia

„Марьяна“

Pasjafh

С-я жена Синей Бороды.“

Wastutaw toimetaja: A. Treufeldt.

Wäljandaja: Eesti Kirjastuse ühijus

22. weebr. kell 8 õht.

Haridusmajas

„Edasi“ pidu

Riigi konserwatooriumi õpilaste, Haridusmaja näitlejate ja Petrogradi-Wiiburi poole klubi meestekoori lahkel kaastegewusel.

Programm:

A. Kontsert:
Soelo ja duett . . . . . Witinghof ja Gulewitsh.
Tenori soolo . . . . . * * *
Baritoni soolo . . . . . * * *
Sopraano soolo . . . . . Chembrowskaja.
Ballett . . . . . * * *
* * * * * Grebs.
Meestekoor . . . . . Petrogr.-Wiib. p. klubi poolt.

B. Teater: „Arimehed“
D. Lutju nali ühes waatuses.

D. Lawastus: „Päew toimetuses“
kus kujutatakse meie lindkangelaste elu.

Wahaeagadel — orkester.

Lõpuks —

nob, kas teie „Edasi“ püüdel veel ei ole käinud ja ei tea, et iaäl lõpuks alati hääd meeleolu tehtakse!!!

Uii ka müüd.

Piletisi saab iga energilisema seltsimehe käest.

Sm. W. Kingisepa nimeline Eesti töölste Haridusmaja.

Reedel, 20. weebr. kl. 8 õht.

Kõne-õhtu.

Line:
„Saaremaa töörahwa ülesastumine 1919 a.“
Kõneleb sm. W a f m a n n.
W. K. P. L. kub. kom. agit.-prop. osat Eesti sekkoon.

Sm. W. Kingisepa nimeline Eesti töölste Haridusmaja.

Puhkepäeval 22. weebr. s. a.

Ekskursioon

Punase sõjawäe muuseumi. Kogumine Harmajas kl. 12 päw. Njawõtt 10 kop. Registreerige warakult!

Woltshinski asunduses Luuga kreisis ja ümbruskonnas wõtab „Edasi“ päale tellimisi wastu kooliõpetaja jm. R. Kooiwits.

Bugri asunduses, Trotski kr., Leningradi kub. wõtab „Edasi“ päale tellimisi wastu sm. A. Merino. Lõpuhinna postijaamas.

Titopeja asunduses wõtab „Edasi“, „Drage“ ja „Säde“ päale tellimisi wastu Aleksander Kast.

Eesti Kirjastuse Ühijuse Kalender

1925 a.

Kõigi tarwilikumate kalendri teadete ja märkidega.

Siju: Aja arwamine wõõde järele. — Kuu- ja päikejeharjutused. — Tabel-kalender. — Kalendaarium. — Wanad tähtpäewad. — Kuu seis. — Päikeje tõus, loojaminef ja päewa pikkus. — Rõpunäited ja tarwilikud teated põllumeestele. — Meetrijüsteem. — Posti ja telegraafi tats. — Tiinufet kalender. — Zabilkalender. — Eesti kehtajutuste adresfid. — Riiklikkude kehtajutuste adresfid jne.

Hind 15 kop.

Kutate tellimistega! Kalendrit on trükitud piiratud arwul. Jällemüüjatele protsendid.

Eesti Kirjastuse Ühijus, Leningrad, Fontanka 27.

Kusnetski haigemaja Kusnetski noi, 7, te les. 180-52. Wastuwõtm. töötides speti. professorite ja asistentide poolt kella 10 homm. kuni kella 10 õht. Nalised wõõdib (naistehaigused ja sünnitamine). Raskejalgsed **Uuematel met.** järelewas-sonjult. tamine ja arsti. **Stilis 606 tripper** teraw ja mine. troont. **Sugawõimetus** massi ja elektrif., ham- baarstini. ja kunkif. hamb. Arstide kutsum. tod.

Trihaigemaja Ksemife-, naiste- sünnitamisef, lõike-, hamba- kurgu-, kõrwa-, nina- ja suguhaigused. **Stilis (606-914) tripper.** Wastuwõtte tunnid erialadel homm. k. 9 kuni õht. k. 3. Suuli (end. Sadowaja) uul. nr. 42, Senni nurgal. Tel. 163-31 ja 163-32.

Dr. Grünberg Wõstanije (end. Snamenski) uul. nr. 2, 25. Oktobr- wõtte iga päew kella 9-12 h. m. a kella 4-8 õhtul; naisterahwanstele eraldi. Praeguaja arstimisabinud. **Stilis (914) ja tripper** (terawaf. ja troontine). Snguorgaanide igafalgne arstimine.